

Előfizetési ár:
 Egy évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyed évre 3 kor.
 Egyes szám 24 fill.

HONTI LAPOK

A Hontvármegyei Jegyzők Egyesülete hivatalos lapja.

Nyitvány sora 40 fill.

Hivatalos
 s magánhirdetések
 árszabás szerint.

Többszöri hirdetés-
 nél árengedmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 IPOLYSÁGON.

Felelős szerkesztő:
 HALÁSZ FERENC.

Megjelen
 szombaton reggel.

A tanév végén.

Ipolyság, június 12.

Az iskolai év vége közeledik, mindenfelé folynak az évvizsgák, még csak egypár nap s bezárulnak az iskolák mindenütt és következik a jól kiérdemelt szünidei nyugalom a tanulóknak és a tanítók számára.

Állapodjunk meg egy kissé a szorgalmi idő ezen határán s vessünk egy futó pillantást vármegyénk népoktatási viszonyaira. Mely tapasztalatokat szerezhettünk a lefolyt tanévben a népoktatás működésére nézve?

Egyrészt örömmel dagasztja kebleinket, hogy a vezető körök s hatóságok fokozott érdeklődést tanúsítanak a népoktatás iránt, nevezetesen maga a tanügyi kormány mindbővebben osztja az anyagi támogatást is s készségesen látja el a szükséges szegédeszközökkel az iskolákat, hogy a nép minél szélesebb köreire terjedjen ki a tanítás áldása s a szükséges felvilágosodás elhasson a nép legalsóbb rétegeibe is; másrészt pedig fájdalommal komorul el lelkünk, ha tapasztalni kényszerülünk azt, hogy éppen a nép azon rétegei, a melyek javát célozza a fennebb jelzett gondoskodás, vajmi kevés érzékkel bírnak a jótétemény kihasználására saját gyermeik javára. Az ősi nembánomság fogva tartja lelki

szemeiket, hogy fel ne ismerjék az élet teljesen megváltozott viszonyait, meg ne hallják a korszellem hívását: „Elvész a nép, a mely tudomány nélkül való.” Iskoláink és a népoktatás tényleges állapota az, hogy vármegyénk igen sok iskolája nem felel meg a kívánalmaknak sem külsőleg, sem belsőleg. Új építkezések, kibővitések szükségesek itt is, ott is. — A kormány ez irányban is nyújt segédkezet, a mennyiben iskolaállítási célokra a községek által felveendő kölcsönök teljes törlesztését magára vállalja. Használják fel tehát az érdekeltek a jó alkalmat az esetleg elmaradt s tespedő tanügyükön ez uton is segíteni.

Az általános tankötelezettségre vonatkozó törvény csak nagyon hiányosan van még végrehajtva. Hogy az összes tankötelesek megesszerte beiskolázva lennének, s mindannyian az előírt hat évi mindennapi iskolai tanfolyamot elvegeznék, attól még messze állunk. — Pedig az ötödik és hatodik osztályból kimaradó tanulók tudása olyan, mint a földél nélkül maradt ház. Tökéletlen. Miként az ilyen ház lakóját az időjárás viszontagságaitól meg nem óvhatja, ugy az olyan részleges hiányos tudás sem alkalmas arra, hogy abban a lélek egészséges hajlékot birjon.

Szivleljék meg ezt a szülők s vé-

geztessék el a teljes tanfolyamokat gyermekeik által. — Végeztessék pedig el pontos iskolába járás mellett, mert ez is még nagyon sok kívánni valót hagy. Az igazolatlan mulasztások száma roppant nagy a legtöbb iskolában, kivéve a zsidó iskolákat, a holt irányban panasz ugyszólván sohasem fordul elő — Szolgáljon ez másoknak is például. Akik pedig a jó példát önként s gyermekeiknek jól felfogott érdekében követni nem akarják, magukra vessenek, ha arra kényszereszközökkel is a hatóságok által szorítottatni fognak.

Az iskolázás hiányai közt végül megemlítendő még az is, hogy a vármegye igen sok felekezeti iskolájában a minimális törvényes szorgalmi idő, a 8 hónap sem tartatik be ha pedig számításba vesszük még az időközi szünnapokat és ünnepeket is, akkor alig tehető többre hat hónapnál azon idő, a melyet a tanuló az iskolában tényleg eltölt.

Tanügyi hatóságaink figyelmét bizonyonnyal nem kerüli el ezen nagyfontosságú körülmény sem s kívánatos csak az, hogy ezen nem kielégítő állapot javítása az összes érdekelt — ugy világi, mint egyházi — hatóságok által egyértelműen s egész buzgalommal karoltassék fel s eszközöltessék. A

Nem bánat az. . .

Nem bánat az, bárhogy sajog a szived,
 Ha már tied volt s akkor elveszited.
 Nem bánat az, ha csókolt már az ajka
 S most más csüling édes szédülésben rajta.
 Ha boldog órák, pásztor órák képe
 Kisér a pusztá, magányos sötétbe,
 Mint téli kertbe a színes tavasz —
 Nem bánat az.

De az a bánat, ha kezét se fogtad,
 Álmodba jött csak, esodának, titoknak.
 Ha ugy szóltál csak hozzá imádságba,
 Dalos fohászba, kérve, sírva, vágyva
 Tied se volt s már életedhe' kötvé
 És akkor, érzed, elveszett örökre
 És nem lesz fénye többet éjszakádnak:
 Az a bánat.

Gyóni Géza.

A rózsák.

Irta: Bartóky Mariska.

Nem vétett sem az isteni, sem az emberi törvények ellen Nyéki Ottóné, mikor a leveles kazettájába zárta azt a két halvány rózsát, amit Káloz Feri hozott neki. Mert hát az csak nem vétek, mikor egy szép, barna asszony, vékony ujjai közé fog két halvány rózsát s elrejtí a leveles szekrény legaljára; aztán mikor a szíve már nagyon dobog, mikor a vére már égeti az agyát, olyankor csendesen felnyitja a kis szekrény fedelét, barna fűrtös fejét ráhajtja, az arcába csapódik a hervadó virágok fojtott illata s ettől egy kicsit elkábul, olyankor azt hiszi, ez a nyugalom.

Lassanként csak a két rózsza marad ott, a levelek elkallódnak, csak a rózsák megbarnult szirmai összezsugorodva zizegve surlódnak a kis szekrény piros selymes tapétájához.

Mikor lecsukja, végig simítja a homlokát, megigazgatja a nagy haját, megnézi hány óra; lehet-e már a cseppeket beadni a betegnek.

A beteg ott fekszik a széles kereveten, melyet oda huztak a nagy ablak elé; az

őszi napsugár ráhullatja minden melegét, a mint megvilágítja a korán vénült beteg sápadt arcát, behorpadt mellét s kiszögellő vállait. Az asszony oda áll mellé; gyöngéden simítja végig a beteg fejét, sovány arcát, ez meg szinte hevesen esókolja a bársonyos tenyeret, amint kiszáradt ajkaihoz ér.

— Fáradt vagy Hella? — kérdezte a férfi olyan rekedt hangon, hogy csak az asszony tudta megérteni.

— Oh dehogy, — mosolygott az asszony, — hisz' az éjjel elég nyugodt voltál. Már jobban vagy?

Egy torzmosoly rántotta össze a roncsolt arcot:

— Már nemsokára egészen jól leszek. Hol van Lili; még szeretném látni.

A szép, üde asszony magához szorította a kiaszott fejét:

— Ha így beszélsz fáj nekem.

— Jó vagy, angyal vagy — mondta a férfi — áldjon meg az Isten, hogy így szeretsz.

*

Őszinte könnyeket sirt a gyászruhás asszony a magas ravatal mellett, ahol, sok kábitó virág közt feküdt meghült tagokkal Nyéky Ottó; sokat, nagyon sokat szenved-

szülők pedig készségesen engedelmessékedjenek ebben a hatóságoknak, a melyek az erre vonatkozó intézkedéseikkel is csak az ő, illetve gyermekeik javát előmozdítani kívánják.

Bárcsak ezen jóakaratu figyelmeztető s irányító szövegünk ne hangzanék el eredménytelenül! Bárcsak a jövő tanév végén javulást konstatálhatnánk ez irányban vármegyénk népoktatási viszonyait illetőleg.

A tüdőtuberkulózis ellen.

Boldogult Rókus kórházi gyakornok körömben kérdést intéztek minden kórházban levő orvoshoz, mi volna a teendő az általánosan elterjedő tüdőtuberkulózis elterjedése ellen és mi a véleményem a felállítandó szanatóriumokra nézve? Már akkor az volt az impresszióm, hogy a szanatóriumok azon czélból, mint tervezve lettek, nem fognak megfeln. Minden dologgal úgy vagyunk, hogy midőn létesítjük, a legjobb meggyőződés és akarat vezérel; de hogy a gyakorlatban, mint válik majd be, azt mindég csak a későbbi tapasztalat mutatja. Az volt ugyanis az impresszióm, hogy egy, vagy akárhány, szanatórium felállítása által, a tüdőbetegség gyógyulási aránya nem fog javulni. Sajnos, nekem van igazam. Én ugyan is határozottan a szanatóriumok felállítása mellett vagyok, sőt szívesen látnám, ha minden megyében volna, u. n. megyei szanatórium de én a betegek felvetelére nézve homlokegyenest más állásponton vagyok, mint pl. az Erzsébet szanatórium igazgató-sága. Ott ugyan is csak olyan beteget vesznek fel, kinél a bántalom, a kezdet kezdetén van. Ugyanis láz, vérköpés, csont vagy mirigy tuberkulózis stb. beteget fel nem vesznek.

Szóval csak olyan beteget vesznek fel a szanatóriumokba, hol csak egy kezdődő, tüdőcsucs hurut van je en. Hol a gyakorló orvos, csak gyanújának adhat kifejezést, hogy azon csucshurut, esetleg gsecifiens je legű. Annak dacára, hogy a beteg anyag a legenyhébb esetekre szorítokzik, hogy az ilyen beteg a legkedvezőbb körülmények közé kerül, mégis hosszú évek tapasztalata után azt mondhatjuk, hogy ezen szanatórium rendszer tényleg nem felel meg a várakozásnak, nem felel meg céljának; mert azon beteg ki odakerül, legfeljebb javultán távozik, de gyógyultán soha, legalább ilyen esetről sem a szaklapok útján nem értesül-

tem, sem a gyakorlatban ilyenről nem tudok. A szanatóriumok szokásos évi statisztikájuk így szokott szólni. Munkaképességét visszanyerte, X. javultán távozott, Y gyógyultánul Z. és meghalt X. a végtelenen, a gyógyult esetek rubrikája üres marad.

A tüdőbeteg szanatóriumba való internálás által, sohasem fogja senki sem meggyógyítani. Nem fogja pedig azért, mert annak dacára, hogy ma a hygiáno diaetaticus gyógy mód van az egész orvos világban elfogadva, ezzel senki beteget meggyógyítani, nem fogja, jó levegő és jó táplálkozás csak hozzá járulhatnak a gyógyításhoz, sőt fontos kellék is, úgy mint más betegnek is, mert az ellenálló erőt fokozzák, de a tuberculosus folyamatot ezen factorokkal feltartóztatni nem sikerül, és ezzel legfeljebb az orvos ámitja önmagát, és betegét. Szerintem a szanatóriumokba csak a már menthetlen betegeket kellene elhelyezni, kik ez által legalább a környezetet nem fertőznék és ezzel már a bántalom leküzdése ellen, egy nagy lépéssel előre haladtunk. Ma a szanatórium nem más mint egy kísérletező kórház, hol a különféle tuberculosus reactiókat tuberculosus serumokat kiprobálják; eddig még kevés biztató reménnyel. A tuberculosus ojtásokkal elért eredményekről gyakran számolnak be az emberek, és legutóbb is teljes gyógyult esetekről referált egy orvos tanár, de ezeket kőtkedve fogadjuk. Helyes uton járnak a bacterologusok, kik serumokkal akarják a tüdőbeteg meggyógyítani, csakis így lehet majd érnem mással, de még eddig biztos serum nincs. Addig is, míg ilyen elő tudnak állítani a beteget nem szanatóriumokba kell internálni, hanem u. n. dispersair módszert követve, vidékre egyes helyekre externálni és mindeniknek egy köpöcsészét kezébe adni, azon utasítással, hogy azt naponta gondosan kiforrázza hordja zsebében, és csakis abba köpjön. Ezzel is a fertőzést némileg meggátoljuk. Több esetet tudok saját gyakorlatomból, hogy olyan betegek kikkél a tuberculosus manifest tünetei voltak, otthon elég szépen javultak, mert a jó levegőn kívül megvolt a jó étvágyuk is, és nem is tudták, hogy mi a bajuk, egészeddig míg más tanácsra szanatóriumba vették fel magukat. Csak ott tudták meg, hogy ők tulajdonképpen tüdőbetegék, hisz az volt a környezetük.

Ezen betegek míg otthon voltak jó étvágyuk volt, friss jó falusi levegőt szívtak, és mi fő jó kedélynek örvendtek. Mikor megtudták, hogy ők tüdőbeteg sanatóriumba kerültek rögtön elveszítették jó kedélyüket, lehangoltakká lettek. A rossz kedély mellett

pedig köztudomásu, hogy az étvágy nagy mértékben szenved, és ugy a gyógyulás kilátásainak legfontosabb faktora, a jó étvágy elveszett. Az általam észlelt betegek ettől fogva természetesen fogytak és ezzel együtt állapotuk napról-napra rosszabbodott, és bekövetkezett rövidesen a katasztrófa, mely esetleg otthon elkerülhető lett volna, vagy legalább még elodázható. Ezen betegek azonban mind az intelligens osztályhoz tartoztak. Ma külföldön, főleg Németországban, a szanatórium rendszer mellett, főleg a dispensair rendszer van elterjedve és elfogadva és ha ott jönnek bizonyul, — kísérleljük meg mi is, hisz a jót, célszerűt majmolni, nem szégyen. Ma mindenben a statisztika beszél, és ez sajnos, nálunk rendkívül kedvezőtlen, a mennyiben évente 80-85 ezer munkabíró ember pusztul el, ezen betegségben. Nincs több oly betegség, még a gyermek betegségek sem, mely évente, annyi áldozatot követelne. Nincs azaz öldöklő csata melyben ennyi ember veszne el. És mégis mit látunk? Egy fauban egy vörhegy eset van, és esetleg megis hal, minden lehető elkövetünk e baj tova terjedése ellen. És ha arról van szó, hogy Boszniába viszik az embereinket, és esetleg a szerbekkel megvívandó csatában, 10-20 ezer legényünket lemészárolják, ettől jajveszékél az egész ország. Pedig otthon, évente egy nagy csatát veszünk, hol 80-85 ezer emberünk pusztul el, és mégis alig teszünk ellene valamit? Pénz kellene ennek a leküzdésére is, de erre nincs. Ha valamelyik vidéki szanatórium számára sikerült a kormány jóakarát megnyerni, és az 20 ezer koronát áldozott, akkor arról dicshymnusokat zenének. Bezzeg ha háborura kerülne a sor, akkor X. milliard is rögtön rendelkezésre áll. Egyelőre nincs kilátás, hogy a kormány áldozatkészsége oly mértékben nyilvánulna meg, hogy minden megye kaphatna egy szanatóriumot, magunkra vagyunk utalva. A társadalom azonban kimerült, és nagyobb áldozatokra képtelen. És ha sorra is jönnek a vármegyék, bizony Hont legutolsóinak marad mint mindenben, és eddig nézni nehéz. A honti társadalom már erejéhez mérten eleget áldozott, de ez egy szanatórium létezésének alapját nem képezheti. Részemről az a véleményem, hogy ha a vidéken a védekezés, helyes életmód stb.-ről felolvasásokat tartanánk a tél folyamán; a társadalom filléreiből, pedig az általunk tüdőbetegeknek doklerált egyéneknek egy köpöcsészét adnánk; egy nagy lépéssel előbbre vittük a betegség tova terjedése elleni mozgalmat.

Rózsa Zsigmond dr.

dett hat év alatt, míg a halál győzött felette, de szenvedett az asszony is lemondó, gyötrelmes kínokat, amit a halál sem gyógyít meg.

Mikor aztán levetette az özvegyi fátyolt, az ezüst kacagása végigcsengelt a nagy hársfa allén, rendesen ott volt mellette Káloz Feri is, aki nem tagadta, hogy az az édes kacagás édes visszhangot ver a szívébe.

Istenem, de mikor a Káloz Feri szíve olyan szívesen játszott máshol is a viszhang tündérének szerepét.

Csak az asszony új életre kelt lelke nem tudta mi a viszhang, még nem tudta mi a szerelem. Mert igazán nem tudta. Azt hitte, ha egyszer valaki azt mondja: „szeretlek, nagyon szeretlek“, ennek a szerelemnek el kell tartani mind halálig, mint a hogy a Nyéky Ottó szerelme is eltartott addig, mert Kolos Hella soha nem mondta Nyéky Ottónak „szeretlek, nagyon szeretlek“, csak annyit mondott: „becsüllek“. És Nyéky azt mondta rá:

— Fogsz még szeretni is!

Hát szerette is; szerette, mint az atyját, testvért, jötevőt lehet szeretni, csak mikor Káloz Feri ül most mellette, akkor érzi, hogy ennek a szép, vidám, barna férfinak

ha azt mondhatná: „szeretlek, nagyon szeretlek“, az a szerelem mindhalálig tartana.

De mikor Káloz Feri nem is kérdezte; csak ott állt a lábainál, aztán nézett fel rá a nagy szemével, a mi pokolról, menyországról beszélt, meg is fogta a kezét, aztán mert az asszony nem merte visszazoritani, hát szép csendesesen elengedte ujra.

Mikor Káloz Feri bucsuzott, nem merte mondani „ne menj el“, vagy „mikor jössz vissza“ nem szölt nemmit, csak mikor este egyedül volt s a kis Lili mély pihegését hallotta, szép fejét odaszoritotta hófehér, esípkés párnájához és zokogott, sirt keservesen, hogy telt gömbölyű vállai megmegrándultak az elfojtott zokogástól.

És mikor már a szíve nagyon dobogott, meg a vére nagyon égette az agyát, felnyitotta a kis szekrény tetejét, odahajította szép fejét, aztán nyugodtabb lett és azt hitte ez a nyugalom. Aztán, hogy el tud élösködni az asszonyi szív az emlékeken; meg, hogy el tudja hitetni magával, „most már nyugodt vagyok; ime élek a kötelességemnek s ez az igazi boldogság.“

Pedig dehogy az! A legboldogtalanabb emberek teljesítik legnagyobb odaadással a kötelességüket. Ez a kötelességérzés, a nagy altató, amely mindég azt hajtogatja

„ez adja a nyugalmat s ez a boldogság“ míg végre szegény szív, csakugyan elalszik, lehül a vér is s nem is ébred fel többé.

*

Özvegy Nyéky Ottóné is addig altatgatta a szívét, míg a lánya megnőt; s az ő karesu, hajlékony természetével, bársnyos szemével, sötét ruhába öltözve, bekerült a garde-de-dames-ok közé.

Milyen szépek! — mondta mindenki, mikor a kis Lili, odahajította a fejét az anyja vállára s fáradtan, rövid lélegzettel szedte a levegőt, egy-egy hosszú túr után. Milyen szépek! — mondta mindenki, mikor a kis Nyéky Lili mosolyogva hajolt oda a Káloz Feri széles vállához, a mint ritmikus szökökkel lebegtek körül a fényes termen.

És igazán szépek voltak.

A kis lány szeme a boldogságtól ragyog fel, a mint szinte áhitattal néz a férfira; a szerelem kiül üde szép arcára, ragyogóvá teszi sötét szemét, rózsássá bársnyos arcát. Minden vér a fejébe fut, mikor a férfi oda szoritja magához fehér keztyüs karját, megfogja kicsi kezét; senki nem hallja, senki nem érti, mikor halkán kérdi:

A hétről.

— junius 11

Úrnap.

Corpus Christi, Frohnleichnam . . .

A *sanctissimum*-nak, az oltári szentségnek a bolzenai csoda emlékezetére szerzett ünnepe, nekünk katolikusoknak fényes és fenséges . . .

Bolzena olasz mezővárosban 1204-ben egy pap a szentmise közben a kelyhet feldöntvén, vigyázatlanságát azzal akarta titkolni, hogy a leöntött korporálét észrevétlenül félreteendő, összehajtotta. A bor azonban az egész korporálén keresztülhatolt és ostyá alaku vérvörös foltokat hagyott hátra. E csodát Rafael is megörökítette a Vatikán stanzáiban. A korporálét ma is őrzik az orvietói székesegyházban.

Az úrnap tehát az oltári szentség különös imádatának van szentelve. Ünnepi mise után körmeneteket tartanak, s a világ négy táját jelképező négy lombosáron felállított oltár előtt megáldja a lelkész a világ négy táját az oltári szentséggel, annak is jelképére, hogy Krisztus vallása az egész világot meghódította.

*

Nálunk Schreiber Aladár esp. plébános tartotta meg az ünnepi körmenetet, szép ragyogó időben, a harangzugás mellett, az ünnep jelentőségét a kálváriáról hangzó tarackdurrogás is emelte. A baldakin előtt az iskolák hóféhér és rózsaszín-ruhás növendékei virágot hintettek a szentség elé. Körül diszbeöltözött megyei hajduk sorakoztak.

Az áhitatos közönség közt nagy számban vett részt városunk intelligenciája, különösen színpompás képet nyújtottak a világos nyári toaettek pazar, meleg színei.

—

— Lili hát szeret?

Ismételnie kell a kérdést, míg a kis lány kábult, zúgó fejjel, egy érthető szót képes mondani:

— Igen; oh Istenem, hogye!

Mikor aztán a lebecsült függönyös szobában, egyedül maradnak, égő arcát oda-szorítja az anyja vállához és zokog bugva, mély, édes zokogással:

— Lili, az istenért, mi bajod?

— Semmi, — semmi. — Nagyon boldog vagyok. — Szeret.

— Lili . . . hát ki szeret?

— Hisz' tudod édes; Káloz Feri!

És a még mindig szép asszony elaltatott szívébe, mintha belenyilalott volna valami.

*

A kis lány gonddal teszi friss vízbe a két halvány rózsát, mely a keblén volt

A Sportklub színelőadása.

A *Honti Sportklub* által rendezett műkedvelői színelőadás a hó 5-én folyt le a vármegye székházának dísztermében.

Megokolt érdeklődéssel nézett a közönség az előadás elé. És csakugyan, az a különös előszeretet és buzgalom, melylyel Hederváry Lajosné és Lits Gyula a szereplőket rövid néhány próba alatt betanították, az előadást előkészítették, a szereplők jó igyekeztével párosulva oly kész, hibátlan, ingadozás nélkül pergő, kereken összevágó előadást eredményezett, mely a dilettantizmus szűkebb határaitól messze kinőtt.

Három egy felvonásos került színre. Murai Károlytól a *Virág fakadás* Murger-től. A *nyolczadik pont*, és Nutter és Derley ikerszerzőktől az *Egy csésze tea*. Az első kettő vigjáték, az utolsó bohózat.

A Virágfakadás poétikus címe két szerelmes bájos szerelmi cselszövéséből ered. *Jerffy Erna* (Nelli) és *Sipler Dezső* (Laci) aprólékos gondnal és finom átérzéssel adták a fiatal párt. Szolidan megalapozott, minden póz nélkül való volt a játékuk. *Hederváry Lajosné* (Márta) az ő ismert széles skálájú tehetségével, és kiváló művészi intellektusával pompás alakítást nyújtott a zsémbelkedő, gyanakodó nagynéni szerepében, jóllehet ez a szerep nincs az ő egyéniségére szabva, és a hozzá megkívánt maszka az ő ragyogó asszonyi szépségének valóságos önfeláldozása volt. *Battha László* (Péter) harsogó derűtséget keltett a szusszanni sem merő, de végül kitörő, és a papucs fölött győzelemre jutó nagybácsi szerepében, melyet igen jellegzetesen formált meg. Maszkja is igen eltalált volt. *Draskóczy Agi* (Odus) a kis cselszövő diákgyerek szerepében elevenen és meggyőzően hatott. *Jeszenszky Elvira* a szerelmesek pártján álló Kati cseléd rövid szerepében jó epizód alak volt.

A nyolcadik pontban *Czompó Ede* egy már előnyösen ismert műkedvelő kiváló alakító biztossággal adta *Dubreuil* bárót, a nagyvérű, rettenetes tengerészkapitányt. Pompás maszka is elárulta a színpadi világban való otthonosságát. *Becsey László*, mint *Gerard Raoul* számottevő, megkülönböztetett gondossággal dolgozta ki az ő kissé terjengős szerepét. *Battha Lászlóné* (*Santenis Julia*) szerepét hamisítatlan bájjal és természetességgel juttatta érvényre *Draskóczy Margieci*, törül metszett pajkos, édes nyelvű volt *Róza* szobaleány szerepében

Az előadás klúja az *Egy csésze tea* volt. Kabinet alakítás volt *Czobor Miklós* *Camufflet* *Izidorja*. A szögletes, félszeg, irnok által előidézett helyzet komikumot pompásan aknázták ki, és bőven vette igénybe a közönség nevető idegeit. Maszkja is igazán kitünő volt. Űde bájos jelenség volt a báróné szerepében *Sághi Béniné* drné, melybe beleöntötte temperamentuma összes kedvességeit.

Czompó Ede stílusos, előkelő báró volt, ebben is különös gondot fordított III. Napoleon—maszkjára. *Rimély Dénes* a kimért begyegős inas szerepében jól „domborított.” Ismétlem, hogy minden szereplő úgy kezelte a szerepét, mint aki színpadi szituációkból nőtt ki. Törzskara lehetnek jövőre egy állandó műkedvelő társaság gárdájának.

Szép közönség népesítette a nézőter széksorait, elismerésében nem volt fukar, és szívesen kiadta mindenkinek a tetszés nyilvánításból reá eső oszlatékat. A hölgy-szereplők egy részének virágadományokból is kijutott.

Egy láthatlan, de nélkülözhetlen közreműködő *Czobor Imre* dr. az ügyelő is jogosan kiveheti a maga részét az elismerésből, gondos munkájáért.

Sugó ifj. *Halász Sándor* volt, kinek kényelmetlen munkáján könnyítettek szerepük tudásával a szereplők.

Előadás után a közönség, mialatt a nézőteret kiürítették, a mellékhelyiségekben elfoglalta a terített asztalokat.

A vacsora elköltése után megkezdődött a tánc, a mely lelkes kedvben nem szűnt meg a késő hajnali órákig.

A jelen volt hölgyek névsora:

Aczél Gyuláné, Aczél Józsefné (Kemence) *Battha Lászlóné*, *Balla Istvánné*, *Boróczy Lajosné* (Felsőterény), *Becsey Lászlóné*, *Berkó Istvánné*, *Berényi Sándorné*, *Berky Istvánné*, *Bolgár Jánosné* (Nagycsalomja), *Bolgár Ilonka* (Nagycsalomja), *Csermák Ernóné* drné, *Csermák Rózsi*, *Draskóczy Jenőné*, *Draskóczy Edith*, *Draskóczy Agi*, *Draskóczy Margit*, *Fekete Imréné*, *Fodor Vilmosné* drné, *Farszky Karola*, *Hederváry Lajosné*, *Halász Ferencné*, *Hoffer Mártonné* (Kistompa), *Hoffer Rózsa* (Kistompa), özv. *Hodossy Imréné*, *Holló Józsefné* drné, *Himmler Sándorné* drné, *Ivánka Lászlóné* (Felsőszemeréd), *Jerffy Erna* (Mere), *Jeszenszky Elvira* (Árvaváralja), *Jagásich Sándorné* drné, *Kazy Lázárné* (Ipolybalog), *Kolos Ilka*, *Keller Ilka*, *Kovacevics Gyuláné* (Drégelypalánk), *Kinszky Józsefné*, *Laky Károlyné* (Felsőtur), *Lipcsey Ervinné* drné, *Lipcsey Anna*, *Martinovich Istvánné* és leánya, *Marek Károlyné*, *Nedeczky Pálné* (Felsőtur), özv. *Nörpel Andorné* (Szeged), özv. *Nagy Sándorné*, *Oravecz Béláné* *Papp Istvánné* (Ipolyvisk), *Polgár Ignáczné*, *Papp Abrahamné*, *Puky Ilona*, özv. *Rácz Imréné* drné, *Rácz Lili*, *Róka Józsefné*, *Sághi Béniné* drné, *Sándor Béláné*, *Sa'kovszky Ferenczné* drné, *Szokoly Károlyné*, *Schöneigner Irma* (Nógrád-Bercel), *Szabó Matild* (F.-sáp), *Sárpj Béláné*, *Szokolyi Alajosné* (Berence), *Somogyi Béláné* (Kistur), *Sooky Margit* (Szelény), özv. *Schwarz Adolfné*, *Strausz Ödönné*, *Sághi Benőné*, *Tölggyessy Ferencné* drné, *Tóth Etelka* (Pécs), *Udvardy Józsa*, *Vermes Józsefné*, *Várady Jakabné* drné, özv. *Veres Gyuláné*, *Wagner Jánosné*, *Wilheim Károlyné* drné, *Zmeskall Györgyné* (Felsőtur).

Távolmaradásuk folytán jegymegváltás címén felülfizettek: *Somogyi László*, *Somogyi Lászlóné*, *Jekelfalussy Lajos*, *Dabis Antal* dr. *Nyáry Alfonz* báró 5—5 koronát, *Kondor József*, *Kondor Józsefné* 3—3 kor. B 2 koronát. *Sigma*.

Káloz Feritől s a mint az asszony esőkolgatja lánya pirult arcát, eszébe jut egy álom; a lánya a legbűvösebb álom édes képeivel pihen, mikor ő felnyitja a selyemtapétás kis szekrényt, már nem csap belőle ki az illat, ott fekszik a két róza, barnára száradva. Kimegy vele a terasz-ra, ahonnan végig lát a hársak felé, amint letarolt ágaik feketén merednek szét, a fehér hóvilágba. — A két száradt rózsát tenyerei közé teszi. egyet szorít rajta s barna szilánkokká lesznek. Kitartja szép kezét a világos hideg éjbe, egy könnyű szél lebben meg, szuró havat szór az asszony szép arcába s lesepri tenyeréről a barna port. Az asszony néz utána; nem látja többé, aztan fehér, csendes minden.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza.

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

— **A koronázás évfordulója.** E hó 8-án volt a király koronázásának 42-ik évfordulója. Ipolyságon Schreiber Aladár esperesplébános reggel 9 órakor ünnepi istentiszteletet tartott, melyen az iskolák növendékei és a hatóságok tagjai testületileg vettek részt.

— **A belügyminiszter a tüzkárosultaknak.** A belügyminiszter Hontkirályfalva és Kormosó községek tűz károsult lakosai segélyezésére 1000 koronát engedélyezett.

— **A közigazgatás köréből.** Lits Gyula vármegyei főispánja Draghicin Bukur központi állami utmestert a bái járásba törvényhatósági utmesterré nevezte ki.

— **A dunaipolyvölgyi vasut megnyitása.** Megírtuk, hogy a dunaipolyvölgyi h. é. vasut megnyitását Kossuth kereskedelmi miniszternél e hó 20-ikára kérelmezték, minthogy a munkálatokkal annyira haladtak, hogy az nem sokára befejezést nyer. A miniszter megbízásából Décsy üzemvezető bejárta a vonalat s most jött meg a miniszter határozata, mely szerint a közigazgatási bejárást június 28-ikára rendelte el s másnap pedig az egész vonalat átadják a forgalomnak. Megírjuk, hogy a diósjenő—romhányi szárnyvonal kavicsolási munkálatai e hét folyamán befejezést nyernek s azután a vác—drégelypalánki vonal kijavításához fognak, a melyel néhány nap alatt elkészülnek úgy, hogy a sokszor eltolt megnyitás, végérvényesen június 28-án be is következhetik.

— **A tanügy köréből.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Berenyi Sándor helybeli áll. polgári leányiskolai igazgató részére 1909. évi január hó 1-től visszamenőleg évi 600 kor. igazgatói pótlékot utalványozott ki.

— **Doktor summa cum laude.** Igen szép tudományos kitüntetésben volt része e hó 2-án a selmeci kir. kath. főgimnázium egy nagyképzetségű fiatal tanárának. Ekkor tette le a ritka „summa cum laude“ jelzővel a bölcsészdoktori szigorlatokat Prónai Lajos főgimnáziumi tanár vármegyei szülötte a magyar irodalomtörténetből, a magyar nyelvészetből, s a latin nyelvészet és irodalomból. A vizsgálóbizottság tagjai a legmelegebb elismeréssel nyilatkoztak az új doktor disszertacionális értekezéséről, mely értékes adatokkal gyarapította a magyar irodalomtörténeti kutatásokat Gyöngyösi Istvánra, a Murányi Vénus poétájára vonatkozólag. Az új doktort — ki testvére Décsy Antal dr. fővárosi piarista tanár jeles irodalomtörténeti és pedagógiai írónak és költőnek és évek előtt szép költeményeivel lapunknak is jó tollú munkatársa volt — szombaton délben promoválták a budapesti kir. tudományegyetem aulájában.

— **Az új kataszter köréből.** „A pénzügyi m. kir. miniszter a földadó kataszteri közigazgatási munkálatokhoz a Pozsonyban állomásozó l. n. m. kir. kataszteri helyszínelési felügyelőség működési területére Vajda Barna palásti földbirtokost és Becsey László ipolysági m. kir. pénzügyigazgatói irodasíntet ideiglenes minőségű kataszteri biztossá nevezte ki.

— **Országos állatkiállítás Budapest.** József kir. herceg e hó 5-én nyitotta meg Budapestén az országos állatkiállítást, melyen vármegyéinkből Ivánka István a H. G. E. elnöke, Czobor László orsz. képviselő, Rázgha Ernő közgazdasági előadó, és gazdáink közül többen vettek részt. Vármegyéink szinte egyedül álló egyszörű és egyöntetű kolektív kiállításáról a kiállítás szakemberei áradó elismeréssel nyilatkoztak. A kiállításon vármegyéink kiállítói közül Halász József gyerkli, Sárpy Béláné ipolysági, és Tóth István felsőszemerédi gazdasági teheneivel. Kovács Istvánné gyerkli, Tót János és Vermes József ipolysági gazdaságai pedig üszökekkel keltettek figyelmet.

— **Kitüntetett tejszövetkezet.** A budapesti tejgazdasági kiállítás bíráló bizottsága a kemencei Tejszövetkezet-et oklevéllel és ezüst éremmel tüntette ki.

— **A pénzügy köréből.** A pénzügyminiszter Szuszi Károly nyiregyházi kir. pénzügyi számtisztet a helybeli kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez hasonló minőségben áthelyezte.

— **Pisztoly párbaj.** Czompó Ede vármegyei aljegyző tb. főjegyző és Berzeviczy Béla szolgabíró egy a szombati sport mulatságon megesett kínos incidensből kifolyólag e hó 9-én Balassagyarmaton a katonai lövöldében pisztolypárbajt vívtak. A párbaj feltételei voltak: kétszeri golyóváltás, légy nélküli pisztollyal 25 lépés távolságból, avans nélkül, célzási idő 10 másodperc. Czompó Ede nem élt lövés jogával Berzeviczy Béla mindkétszer lőtt, ellenfele sértetlen maradt. Párbaj után a felek kibékültek, és Czompó Ede Berzeviczy Bélától a párbaj előzményeiért bocsánatot kért. Czompó Ede segédei voltak Hederváry Lajos árvaszéki ülnök és Szokoly Alajos megyei levéltáros, Berzeviczy Béla segédei Pongrácz György vármegyei aljegyző és Vay Kázmér főispáni titkár Balassagyarmatról. Párbaj orvosként szerepeltek Kovács S. Endre és Bogdán Mór drok.

— **Évzárás a r. kat. elemiben.** Az ipolysági r. kat. elemi iskolában az 1908. 9. tanév záróvizsgái következő sorrendben lesznek megtartva. Junius hó 15-én reggel 1/4 8 órakor „Veni Sancte“ leányosztályok vizsgái d. e. 8 órától 1/2 10-ig az első osztályban d. e. 1/2 10-től 11 óráig a második osztályban, a III. IV. osztályban. Junius hó 16-ikán fiú iskolák vizsgái d. e. 8 órától 1/2 10-ig az első osztályban d. e. 1/2 10 órától 11-ig a II. III. osztályban. E két napon a vizsgák ideje alatt a leányok kézi munkái az iskola tanácstermében megtekinthetők. Junius hó 17-én reggel 1/4 8 órakor „Te Deum“ mely után a bizonyítványok osztatnak ki, d. e. 9 órától magán vizsgák. Az igazgatóság.

— **Pusztító jégverés.** E hó 6-án délután 3 órakor dió és majdnem tyuktojás nagyságú jég esett apróbb jéggel vegyest, a mely Vámosmikola, Ipolyszakállos és Lontó községek fél határát; Perőcsény, Ipolypásztó Ipolybél, Ipolykiskeszi és Zalaba községek majdnem egész határát elverte. A kár egyelőre még távolról sem becsülhető meg.

— **Magániskolai vizsga.** A bái jöhrnevi „Horn“ féle nyilvános magán elemi népiskolában az évzáró vizsgálatot e hó 22-én tartják melyre az érdekelt szülők és tanügybarátokat ez uton is meghívják.

— **Végzetes verekedés.** Oroszkin János és Urbán Márton mulatozás közben összeeszeszték s Oroszkin János egy karóval Urbán Márton fejbe ütötte, s a karót a nyugodtan álló Meszlárik János ölébe dobta. Urbán Márton azt híven, hogy Meszlárik János ütötte meg őt, a karót felkapta, s úgy fejbe ütötte, Meszlárik Jánost, hogy ez agráztkódást szenvedett. Urbán Mártont a esendőség le tartóztatta, míg Oroszkin János megszökött.

— **Halátozás.** Kárpáti Kálmán alsópalotai körjegyző felesége született Szabó Margit életének 26-ik házasságának 8-ik évében meghalt. Temetése e hó 5-én volt nagy részvét mellett.

— **Eljegyzés.** Górnóczli Gyula ügyvédjelölt e hó 6-án eljegyezte Kópesik Rózsa ka kisasszonyt Ipolyságon.

— **Jutalom életmentésért.** A belügyminiszter vármegyei alispánjának felterjesztésére özv. Kacsindi Józsefné tergenyei lakosnak néhai férje által eszközölt életmentésért életmentési jutalomdíj címén 52 korona 50 fillért utalványozott ki.

— **Legény virtus.** Pálunkás Sándor vámosmikolai legény Vámosmikolán e hó 6-án este Szabó Györgyöt megkéselte azért, mert Szabó vele kezét fogni nem akart. A sebek életveszedelmesek. Pálunkás Sándort az ipolysági kir. ügyészségnek átadták.

— **Tüzek.** Ipolypásztón Suba József és Varga József borháza 360 kor. kárösszegben leégett.

— **Nagypeszeken** Pap Sámuel pincéje leégett.

— **Képestapok** nagy választékban Neumann Jakab papirkereskedésében kaphatók.

— **Gyógyi gyógyfürdő.** Ipolyságról 1 órai kocsit. Kellemes kiránduló hely. Mindennap olcsó és jó étkezés. Ünnapnap cigányzene. Egy fürdő fürdőruhával 50 fillér. Kénes szabadfürdő a különböző reumás bajokra és idült gyulladásra. Hideg szénsavas fürdő szív és idegbajoknal. Tiszta levegő, fenyvesek mellett. A víz ivásra jónak bizonyult az emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorhurut, aranyeres bántalmaknak, alhasipozsga, sárgaság, vese- és hólyaghurut eseteinek gyógykezelésénél. Kellemes borvíz.

1099. 1909. szám.

Árverési hirdetmény.

Középtur község tulajdonát képező malom, Középtur község bíró házában 1909. évi június hó 18-án d. u. 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen f. é. július hó 1-től kezdődőleg 6 egymás utáni évre, haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a palásti körjegyzői hivatalban és Középtur község-bírájánál megtudhatók.

Palást, 1909. évi június hó 7-én.

Paksy Péter körjegyző.

271. 1909. v. hó. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbírósnak 1908 évi V. 726/1 számú végzése következtében dr. Szász János bpesti ügyvéd által képviselt Zvaek J. és társai és Ba azsoviés Sándor javára I. 246 kor. 94 fill. II. 340 kor. 93 fill. s jár. erejéig 1908 évi okt. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás úján lefoglalt és 985 kor. becsült következő ingóságok, u. m. bútorok és bolti berendezés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbírósnak 1908. évi V. 726/5. számú végzése folytán I. 246 kor. 94 fill. II. 340 kor. 93 fill. tökékövetelés és ezek összes járuléka Ipolyságon leendő megtartására 1909. évi június hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében Stuhmer F. cég. 279 kor. 91 fill. és jár. és végül Mayländer és Figlió 54 kor. 80 fill. és jár. erejéig ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ipolyság, 1909 évi jun. hó 4.

Ernyey Vilmos

kir. bir. végrehajtó.

20. 1. — 1909. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, hogy Ipolydamásd község vadászterülete 6 évi időtartamra nyilvános árverésen 1909. évi június hó 24-én délután 3 órakor Ipolydamásd község bíró házában a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni. Árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Márianosztrán, 1909. június 4-én.

Gulyás István körjegyző

Hontvármegye ipolysági járás főszoigabiró-jától.
1929. 1909. szám.

Pályázati hirdetés.

Hontvármegye ipolysági járásba tartozó Egyházmárot, székhelyvel Apátmarót, Szud, Össöd, Lissó községekből álló körjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, ezen állásnak választás utján betöltésére ezen-nel pályázatot hirdetek.

A körjegyzői állás javadalmazása:

1. 1597 kór. 52 fill. fizetés (kiegészítéssel)
2. 300 „ lak s iroda bér.
3. 160 „ utiátalány.
4. 154 „ küldőne bér.
5. 94 „ urodaátalány.
6. Az engedélyezett magánmunkálatok utáni díjak.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajják, miszerint az 1883. I. t.-e. 6. §. illetve az 1900. XX. t.-e. 3. §-ban megkivánt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket nálam 1909. évi június hó 26-nak d. e. 12 órájáig annál is inkább adják be, mert a későbben érkezettek figyelembe venni nem fogom.

A választást Egyházmároton 1909. évi június hó 28-án d. e. 10 órakor fogom megtartatni.

Ipolyság, 1909. évi május hó 24-én.

Fodor dr. főszoigabiró.

282. 1909. vhtó. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbírósnak 1908. évi V. 12. számú végzése következtében dr. Gerber Izidor bpesti ügyvéd által képviselt Kasziner Emil javára 84 kor. 66 fill. s jár. erejéig 1908. évi január hó 15-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján lefoglalt és 615 kor. becsült következő ingóságok u. m. bolti állványok, mérleg és szeszes italok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbírósnak 1908-ik évi V. 124. számú végzése folytán 84 kor. 66 fill. tőkekövetelés és ennek 1906. évi decz. hó 11. napjától járó 5 százalékos kamatai, és eddig összesen 26 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított, költségek erejéig, Ipolyságon leendő megtartására 1909. évi június hó 15-ik napjának délelőtti 1/2 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ez Lang és Lovas czég 137 kor. 90 fill. és jár. erejéig ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ipolyság, 1909. évi május hó 29-én.

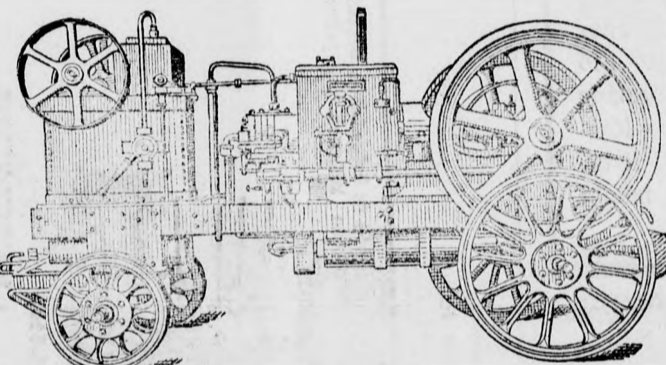
Ernyei Vilmos

kir. bir. végrehajtó.

Hont-Kemenczén a Fő-utcán
egy bolt helyiség
esetleg lakással azonnal
kiadó.
Bővebbet ugyanott özv. Bu-day Sándornénál.

Eredeti „Otto“ benzin-lokomobilok

Műhely: Budapest, IX., Mester-néica 31.

benzin-, petrolin-, világító-gáz-, földgáz- és szivógázmotorokat

1-1500 lóerőig gyárt

elismert elsőrangú, verseny nélküli kivitelben csakis

Langen és Wolf

motorgyára.

Budapest, IV., Váci-körut 59.

Műhely: Budapest, IX., Mester-néica 31.

A ki legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot járattni óhajt fizesse elő

Az Ujság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

- Egy évre „ „ „ K 28.—
- Félévre „ „ „ „ 14.—
- Negyed évre „ „ „ „ 7.—
- Egy hónapra „ „ „ „ 2.40

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren 28-32-36 oldal.

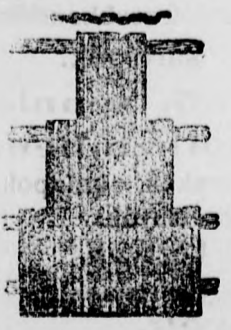
Vasárnap és ünnepnapokon **60-100** oldal.

MEGRENDELÉSI CZIM:
AZ UJSÁG kiadóhivatala
BUDAPEST, VII. KERÜLET, Rákóczi-ut
54-ik szám.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy **borbély és fodrász üzletemet** az özv. Winter Adolfné-féle házba (a volt Untenberger-féle üzlet) helyeztem át.

A t. közönség becses pártfogását kérve: Mély tisztelettel
SZALAY ISTVÁN
borbély és fodrász.

Szabadalmazott Bonn-féle természetes vörös fedélcserép

! B O H N zsombolyai eserepe!

Legjobb minőségű fedélcserép legolcsóbb árak mellett.

— Tessék árjegyzéket kérni. —

Képviselek kerestetnek!

B O H N téglagyár Zsombolyán.

